

Spoločenský časopis

pre občanov Trnavského samosprávneho kraja

Župný spravodajca

číslo 4/2010

**Špičkové výkony
na Župnej olympiáde**
strany 4-5

**Spaľovňa v Galante
splňa limity**
strana 2

Návšteva veľvyslanca Českej republiky

Predseda Trnavského samosprávneho kraja (TTSK) Tibor Mikuš prijal 15. apríla veľvyslanca Českej republiky na Slovensku Jakuba Karfíka. Cieľom návštevy bolo rokovanie o možnosti spolupráce TTSK s partnermi v ČR. TTSK má podpísanú dohodu o spolupráci s Juhomoravským krajom v mnohých oblastiach a má aj neformálne kontakty so Zlínskym krajom a krajom Vysočina, kde leží kláštor Želiv, ktorého opäťom je rodák z TTSK Bronislav Ignác Kramár.

„Trnavský samosprávny kraj je výrazný kraj na Slovensku, je to dlhoročný partner České republiky, je to kraj, ktorý má hlbokú históriu, prešiel dynamickým ekonomickým rozvojom a výrazným spôsobom prispieva k rastu slovenského hospodárstva,“ povedal Jakub Karfík. Podľa jeho slov sa necíti byť veľvyslancom len v Bratislave, ale na Slovensku a preto kladie veľký dôraz na spoluprácu

krajov v Čechách a na Slovensku. Kraje pravidelne navštevuje, lebo to považuje za základ, od ktorého sa dobré partnerstvo a úzke vzťahy oboch krajín a národov odvíjajú.

„Toto stretnutie nie je začiatkom spolupráce, pretože aj s predchádzajúcim pánom veľvyslancom Vladimírom Galuškom sme mali veľmi dobré vzťahy, ale je zásadným míľnikom v pokračovaní partnerstva,“ povedal predseda TTSK Tibor Mikuš. „Máme záujem, aby sa v našom kraji českí turisti cítili tak ako doma a prichádzali v čo najväčšom množstve. Preto sme s pánom veľvyslancom prediskutovali to, čo nás spája, napríklad spoločné energetické projekty minulosti a čo by sme mohli v budúcnosti posilniť.“ Jakub Karfík už pracoval ako veľvyslanec v Egypte, Sudáne a Pakistane. Je bývalým riaditeľom zbierky Orientálneho umenia Národnej galérie v Prahe.

Ivan Krajčovič

Autor knihy, gen. vikár Pavol Zemko (vpravo) a starosta Obce Raková a predseda združenia Životnými cestami J. Palárika Anton Heglas.

Monografia Európan Ján Palárik

V Zrkadlovej sieni Divadla Jána Palárika v Trnave sa 15. apríla uskutočnila prezentácia monografie Európan Ján Palárik, ktorú organizoval Trnavský samosprávny kraj, Trnavská arcidiecéza a Združenie Životnými cestami Jána Palárika. Monografia, ktorej autorom je Pavol Zemko a kolektív, bola vydaná pri príležitosti 140. výročia úmrtia Jána Palárika, pripadajúceho na Rok kresťanskej kultúry.

Poslanec Národnej rady SR a predseda Trnavského samosprávneho kraja Tibor Mikuš vo svojom príhovore uviedol knihu do života: „Ján Palárik bol muž, ktorý predbehol svoju dobu, a ktorý sa nezmazateľne zapísal do slovenských dejín. Som rád, že práve v Roku kresťanskej kultúry vychádza publikácia, kto-

rá približuje pôsobenie tohto veľikána. Myslím si, že je veľmi dôležité, aby sme všetci my, ktorí pôsobíme, či už vo verejnom živote alebo iných pozíciách, pripomínali našich veľikánov najmä našej mládeži.“

Združenie Životnými cestami Jána Palárika sa pri príležitosti vydania knihy rozhodlo oceňiť pamätným listom viacero osobností, medzi ktorými bol aj predseda TTSK Tibor Mikuš a trnavský arcibiskup Róbert Bezák. Po oceňovaní nasledovali príhovory viacerých autorov monografie, ktorí v nich postupne popredstavovali svoje kapitoly. Súčasťou podujatia bolo aj divadelné predstavenie veselohry Jána Palárika Inkognito.

Lubica Pélyová

Spaľovňa v Galante spĺňa hodnoty emisných limitov

Úradu Trnavského samosprávneho kraja (TTSK) bola doručená 20. novembra 2009 petícia občanov mesta Galanta za zrušenie spaľovne odpadov v Nemocnici s poliklinikou Sv. Lukáša v Galante, a.s., ktorú prevádzkuje organizácia CO – Medika, s.r.o., Ivanka pri Dunaji. Úrad TTSK preto požiadal o súčinnosť pri prešetrovaní petície špecializované úrady štátnej správy 20. novembra 2009 Obvodný úrad životného prostredia (ObÚ ŽP) Galanta a 4. decembra 2009 Slovenskú inšpekciu životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia (IŽP) Bratislava, odbor inšpekcie ochrany ovzdušia.

Na základe žiadosti o poskytnutie súčinnosti pri vybavovaní petície pracovníci IŽP Bratislava vykonali v spaľovni v dňoch 6. novembra a 30. novembra 2009 kontrolu, ktorej predmetom bolo dodržiavanie povinností prevádzkovateľa zdroja znečisťovania ovzdušia podľa zákona o ovzduší. Vo výsledkoch previerky IŽP konštatuje, že „kontrolou predmetného stredného zdroja znečisťovania ovzdušia nebolo zistené porušenie povinností prevádzkovateľa zdroja.“ Obvodnému úradu v Galante bola 3. marca 2010 doručená správa o diskontinuálnom oprávnenom meraní emi-

sií polychlórovaných dibenzodioxínov a dibenzofuránov v spaľovni. Z výsledkov merania, ktoré vykonala spoločnosť EnviroTeam Slovakia, s.r.o. z Košíc vyplýva, že emisné limity pre dioxíny a furány v zmysle vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR boli dodržané.

Úrad TTSK pri prešetrovaní petície postupoval v zmysle zákona o petičnom práve. Počas prešetrovania petície o stave vybavovania petície boli informovaní dvomi listami primátor mesta Galanta Alexander Mézeš a tromi listami člen petičného výboru Zoltán Horváth. Konečné oznámenie o vybavení petície bolo

obom zaslané 30. marca 2010. Úrad Trnavského samosprávneho kraja v spolupráci so špecializovanými orgánmi štátnej správy preverovaním zistil, že neboli porušené právne predpisy a neboli zistené nedostatky pri prevádzkovaní Spaľovne odpadov v Nemocnici s poliklinikou Sv. Lukáša v Galante, a.s. ktorú prevádzkuje CO – Medica s.r.o., ktoré by zakladali vecný a právny dôvod na zrušenie spaľovne odpadov.

Petičnému výboru vyplýva povinnosť informovať o výsledku vybavenia petície občanov mesta Galanta.

-ik-

Štvorročná spolupráca vyústila do podpisu memoranda

Memorandum o partnerstve a spolupráci medzi Trnavským samosprávnym krajom (TTSK) a Krajským riaditeľstvom Hasičského a záchranného zboru (KR HaZZ) v Trnave podpísali 15. apríla 2010 predseda TTSK Tibor Mikuš a riaditeľ KR HaZZ v Trnave Vladimír Mrva.

Spoločnou snahou a záujmom partnerských strán je rozvoj obojstranne prospešnej spolupráce pri zabezpečovaní úloh v oblasti požiarinej bezpečnosti, pri vykonávaní súčinnosti a zabezpečovaní pomoci pri záchranných prácach, haváriách, živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach na území Trnavského samosprávneho kraja. Memorandum, ktoré bolo podpísané na dobu päť rokov, zahŕňa zároveň aj vytváranie podmienok pre spoločné aktivity na území Trnavského samosprávneho kraja, propagáciu činnosti príslušníkov HaZZ a aktívnu podporu dobrovoľných hasičských zborov.

„Zatiaľ čo zvyčajne sa dve strany stretnú a rozmýšľajú o vzájomnej spolupráci, my sme podpisom memoranda dali našej doterajšej štvorročnej spolupráci aj písomnú formu“, povedal predseda TTSK Tibor Mikuš po podpise memoranda. „Medzi konkrétnymi aktivitami do budúcnosti patrí podpora a realizácia súťaží v disciplínach hasičského športu, zaradenie dôležitých spoločenských, kultúrnych a športových podujatí organizovaných Krajským riaditeľstvom HaZZ v Trnave do spoločného kalendára významných podujatí kraja pre príslušný rok a prezentovanie spoločných aktivít a činnosť Krajského riaditeľstva HaZZ. Dôraz budeme klásť aj na podporu výchovy k ochrane majetku, odvahe, vlastenectvu a národnej hrdosti.“

Trnavský samosprávny kraj sa už v minulosti viackrát aktívne podieľal na aktivitách KR HaZZ v Trnave a materiálne hasičom pomohol. Na konci roka 2009 riaditeľstvu daroval šiestim okresným riaditeľstvám HaZZ v TTSK a stanice v Hlohovci štrnásť kalových čerpadiel za takmer sedemtisíc eur pre potreby povodňovej záchranej služby ako reakciu na narastajúci počet záplav v regióne.

Ivan Krajčovič

Matica slovenská oceňovala

V trnavskom hoteli Dream pripravili 23. apríla slávnostné Valné zhromaždenie Športového odboru Matice slovenskej (ŠO MS). Ten bol založený na podnet trnavského matičného klubu Šport Ludus v Martine 23. apríla 1999. Zasadnutia a rokovania sa zúčastnil poslanec NRSR, predseda TTSK a predseda ŠO MS Tibor Mikuš a tiež predseda Matice slovenskej Jozef Markuš a delegáti ŠO MS a Šport Ludus.

Za doterajšie aktivity udelila Matica slovenská viaceré ocenenia.

Zlatú medailu sv. Cyrila a Metoda získal Tibor Mikuš, ktorý bol zvolený za čestného predsedu ŠO MS. Striebornou medailou Cyrila a Metoda ocenili Trnavčana Jána Szaba, ktorý je predsedom Šport Ludus, a Danielu Branišovú z Dolných Orešian. Čestné uznanie získali členovia štafety Bežeckého posolstva za Matičné festivaly v rokoch 1992 až 2007. Valné zhromaždenie vypracovalo plán činnosti na rok 2010 s výhľadom do roku 2013.

-js, ls-

Poslanec NR SR a predseda TTSK Tibor Mikuš (vľavo) prevzal z rúk predsedu Matice Slovenskej Jozefa Markuša Zlatú medailu sv. Cyrila a Metoda.

Pocta básnikovi a pedagógovi

Taký bol názov spomienkového podujatia venovaného pamiatke básnika a pedagóga Milana Jedličku pri príležitosti 2.výročia jeho úmrtia konaného pod záštitou Trnavského samosprávneho kraja. Za účasti príbuzných, kolegov, priateľov i čitateľov sa podujatie konalo 16. apríla 2010 v priestoroch štúdia Divadla Jána Palárika v Trnave. Úvodným slovom sa prítomným prihovoril Emil Nedička, riaditeľ Divadla Jána Palárika, pedagogickú, odbornú i umeleckú tvorbu básnika vyzdvihla Alena Beňová z knižnice Juraja Fándlyho v Trnave.

Mozaiku z výberu básní autora dramaturgicky pripravil scenárista a režisér Ladislav Kočan a recitačne stvárnil herci Tatiana Kulíšková a Vladimír Jedľovský. Podujatie spestrili ilustrácie Doc. Jozefa Ilavského, autora ilustrácií k doteraz poslednej posmrtné vydané zbierky autora Rybia pantomíma, umiestnené vo foyeri štúdia.

Podakovanie patrí TTSK, organizátorom, účinkujúcim i ďalším nemeňovaným pri príprave a zabezpečovaní podujatia, ktoré má ambíciu pokračovať aj v budúcnosti.

-jm-

Morálne oceňovanie v rezorte sociálnej pomoci

V zmysle zásad pre morálne oceňovanie v rezorte sociálnej pomoci oznamujeme, že plynie lehota na predkladanie návrhov na udelenie ocenení za dlhoročnú prácu zamestnancov zariadení sociálnych služieb a pracovníkov sociálnej oblasti pôsobiacich na území Trnavského samosprávneho kraja.

Návrhy môžu predkladať riaditelia ZSS, primátori a starostovia miest a obcí, občianske združenia, neziskové organizácie a občania TTSK prostredníctvom Odboru sociálnej pomoci Úradu Trnavského samosprávneho kraja.

Návrhy je potrebné predkladať vyplnením údajov v priloženom formulári.

Termín predkladania návrhov je do 30. júna 2009.

Formulár na vyplnenie návrhov je zverejnený na webovej stránke TTSK.

IV. Župná olympiáda - dvojdnový sviatok športu

Štvrtý ročník župnej olympiády stredoškôľakov TTSK konajúci sa v dňoch 29.-30.4. 2010, otvoril v prvý deň olympiády v Mestskej športovej hale v Trnave predseda Trnavského samosprávneho kraja Tibor Mikuš. „Som rád, že napriek finančnej kríze, pokračujeme v našom kraji v tom dobrom, v čom sme v minulosti začali. Chcel by som vám zaželať, aby ste súťažili z plných síl, aby ste bojovali čestne, aby sa vám vyhýbali zranenia a užili ste si poriadne tieto dva dni,“ prihovril sa športovcom Tibor Mikuš.

Slávnostného otvorenia olympiády sa zúčastnili viacerí významní športovci, reprezentanti Slovenska a dôležité osobnosti športového života - Ján Zachara (olympijský víťaz v boxe), Veronika Vadovičová (paralympijská víťazka v streľbe zo vzduchovej pušky) alebo Ján Filc (bývalý tréner slovenskej reprezentácie v hokeji). Na župnej olympiáde súťažili športovci z troch európskych krajín. Okrem zástupcov našej republiky prišli aj stredoškôľáci z partnerských regiónov Trnavského samosprávneho

kraja - z Juhomoravského kraja v Českej republike a maďarskej župy Győr-Moson-Sopron.

Župnú olympiádu už týždeň vopred neoficiálne otvorili súťaže mladých cyklistov. Štartovalo sa v Suchej nad Parnou, 32-kilometrová trasa viedla cez Košolnú, Dlhú, Borovú, Ružindol a Trnavu späť do Suchej. Výborne pripravené podujatie ocenil predseda komisie pre cestnú cyklistiku výkonného výboru Slovenského zväzu cyklistiky Pavol Gálik, podľa ktorého by bolo dobré, keby takéto aktivity robili aj iní, v každom kraji na Slovensku. Výborne obsadený futbalový turnaj vyhrali chlapci zo Športového gymnázia v Trnave, v dievčenskom turnaji sa najviac darilo SOŠ PaS na vidieku Trnava. Hádzanársky turnaj ovládli chlapci z trnavskej SOŠ elektrotechnickej, medzi dievčatami zvíťazilo Športové gymnázium Dun. Streda. Vo volejbale chlapcov boli najúspešnejšie Gymnázium Janka Matušku z Galanty, dievčenský volejbalový turnaj vyhrali Seničanky z Gymnázia L. Novomeského. V silovom päťboji sa najviac darilo družstvu z trnavskej Strednej priemyselnej školy stavebnej.

Športové podujatia oživil aj maskoti olympiády – pes Žmurko a mačička Murka. Podarilo sa im dokonca vyzbierať príspevky na prevádzku trnavského útulku pre zvieratá.

-lp, ls-

VÝSLEDKY

FUTBAL

Chlapci – o 1 miesto: ŠG Trnava - ŠG Dun. Streda 1:0. **Konečné poradie:** 1. ŠG Trnava, 2. ŠG Dun. Streda, 3. SOŠ ppl. Pljušta Skalica, 4. SOŠ Senica, 5. SOŠ Hlohovec, 6. Gymnázium sv. M. Archanjela Piešťany, 7. SOŠ obchodu a služieb Galanta. **Najlepší strelec:** Martin Kočíš – Trnava, **najlepší hráč:** Csaba Králik – Dunajská Streda, **najlepší brankár:** Ján Pavlovčík – Trnava **Dievčatá - konečné poradie:** 1. SOŠ PaS na vidieku Trnava, 2. Gym. Vámbéryho Dun. Streda, 3. SOŠ obchodu a služieb Galanta. **Najlepšia strelkyňa:** Rebeka Ranušová – SOŠ Trnava, **najlepšia hráčka:** Danka Uhrová – SOŠ Trnava, **najlepšia brankárka:** Kristína Špalková – SOŠ Galanta

VOLEJBAL

Chlapci - o 1. miesto: Gymnázium Janka Matušku Galanta - SOŠ Hlohovec 2:0. **Konečné poradie:** 1. Gymnázium J.M. Galanta, 2. SOŠ Hlohovec, 3. SOŠ Bernoláková, Holíč, 4. SPŠ Trnava, Komenského, 5. Gymnázium L. Dúbravu Dun. Streda, 6. Gymnázium sv. M. Archanjela Piešťany. **Najlepší hráč:** Peter Plachý (Gymnázium J. M. Galanta), **najlepší smečiar:** František Bílik (SOŠ Bernoláková, Holíč) **Dievčatá - o 1. miesto:** Gymnázium L. Novomeského Senica - Gymnázium Skalica 2:1. **Konečné poradie:** 1. Gymnázium L.N. Senica, 2. Gymnázium Skalica, 3. Gymnázium P. de Coubertina Piešťany, 4. Gymnázium L. Dúbravu Dun. Streda, 5. Gymnázium Janka Matušku Galanta, 6. ŠG Trnava, 7. Gymnázium I. Kupca Hlohovec

HÁDZANÁ

Chlapci - konečné poradie: 1. SOŠ elektrotechnická Trnava, 2. Gym.Vámbéryho Dun. Streda, 3. Gymnázium sv. M. Archanjela Piešťany, 4. Gym. Z.Kodály Galanta. **Najlepší hráč:** Ramzes Vajdík – Trnava, **najlepší strelec:** Patrik Fedeleš – Dunajská Streda, **najlepší brankár:** Marcel Sokolovič – Trnava. **Dievčatá - konečné poradie:** 1. ŠG Dunajská Streda, 2. OA Trnava, 3. OA Senica, 4. Gymnázium Pierre de Coubertina, Piešťany. **Najlepšia hráčka:** Monika Alföldyová – D. Streda, **najlepšia brankárka:** Martina Ladicsová – Trnava, **najlepšia strelkyňa:** Kristína Kupkovičová – Trnava (22 gólov) **CYKLISTIKA** **Mladší žiaci:** 1. Peter Rangelov (Smolenice), 2. Nina Janušíková (Bratislava), 3. Matúš Stočák

(Žilina), **starší žiaci:** Dávid Zverko (Žiar nad Hronom), 2. Denis Baška (Dohňany), 3. Matej Oravec (Žilina), **kadeti:** 1. Erik Baška, 2. Juraj Kováčik (obaja Dohňany), 3. Ľuboš Malovec (Trnava), **juniori:** 1. Michael Kolář, 2. Jakub Bučo (obaja Žilina), 3. Filip Taragel (Bratislava) **KARATE** **Kumite chlapcov – 6-7 rokov:** 1. Milan Baranovský, **8-9 rokov:** 1. Andrej Sujja, **10 rokov:** 1. Andrej Babišik, **11-12 rokov:** 1. Martin Hačko, **13-14 rokov:** 1. Matúš Remenár, 15 rokov: 1. Adam Palkovič. **Kumite dievčat – 7-9 rokov:** 1. Simona Popluhárová, **10-12 rokov:** 1. Ivana Kissimónová, **14-17 rokov:** 1. Barbora Blaškovičová **SILOVÝ PÄŤBOJ (chlapci)** 1. SOŠ Holíč, 2. Gymnázium Pierra de Coubertina, Piešťany, 3. SOŠ technické Galanta

Maskoti olympiády Žmurko a Murka vzbierali príspevky pre útulok pre zvieratá.

Vo futbale sa najviac darilo chlapcom z trnavského Športového gymnázia.

Chlapčenský volejbalový turnaj vyhrali gymnazisti z Galanty (v zelenom).

V silovom päťboji si najlepšie počínali chlapci z SOŠ Holíč.

Okrem predsedu TTSK T. Mikuša podporili športovcov aj úspešný hokejový tréner J. Filc, paralympijská strelkyňa V. Vadovičová a boxerská legenda J. Zachara.

Hádzanársky turnaj dievčat vyhralo Športové gymnázium Dun. Streda.

Autoklaster je lídrom medzinárodného projektu AutoNet

V dňoch 5. a 6. mája sa v Trnave uskutočnilo prvé tzv. Kick-off stretnutie k projektu AutoNet, spolufinancovaného zo zdrojov Európskeho Fondu Regionálneho Rozvoja (ERDF) v rámci operačného programu Centrálna Európa. Rokovanie otvoril predseda Trnavského samosprávneho kraja Tibor Mikuš. Zasadnutie viedol riaditeľ Automobilového klastra – západné Slovensko Štefan Chudoba.

Vedúcim partnerom projektu AutoNet je Automobilový klaster – západné Slovensko. Klaster plní úlohu partnerskej inštitúcie pre rozvoj subdodávateľov do automobilového priemyslu a technologicky orientovaných firiem s víziou do roku 2012 vybudovať prestížnu a modernú výskumnú základňu pre toto odvetvie. Vedie medzinárodný tím deviatich partnerov zo siedmich krajín strednej Európy, zo Slovenska, Česka, Poľska, Maďarska, Nemecka, Talianska a Slovinska. Celkový rozpočet projektu pre deviatich partnerov je 2 136 686 EUR, pričom rozpočet pre Automobilový klaster – západné Slovensko predstavuje čiastku 365 468 EUR. Okrem projektových partnerov sa na projekte AutoNet organizačne podieľa Trnavský samosprávny kraj, ktorý

zastrešuje niektoré projektové aktivity. Podľa predsedu TTSK Tibora Mikuša všetky klaster, ktoré na území kraja, sú odrazom ekonomickej sily regiónu. Vznikli vďaka výrobné sile podnikov kraja a vzdelanostnej úrovni jeho obyvateľov a dnes už prinášajú prvý úžitok vo forme realizovaných projektov. Samosprávy sa podľa jeho slov podieľajú v rámci svojich kompetencií na vyhľadávaní partnerov na svojej úrovni a snažia sa zapojiť domácich dodávateľov do výrobného reťazca veľkých podnikov. „Výsledkom tejto činnosti budú aj novovytvorené pracovné miesta“, podčiarkol spokojnosť s priebehom rokovania predseda TTSK.

Spoločná aktivita, trvajúca od marca 2010 do marca 2013, má priniesť hlavne zmapovanie vedecko-výskumných a inovačných aktivít v rámci strednej Európy. Má vytvoriť infraštruktúru a optimálnejšie podmienky pre zapájanie sa firiem z týchto regiónov do vývojových a inovačných procesov v automobilovom priemysle.

Projekt AutoNet sa v piatich pracovných balíkoch zameriava hlavne na výmenu skúseností medzi

jednotlivými regiónmi, analýzu a zdokonalenie regionálnych politík podporujúcich vedu a výskum a v neposlednom rade vytvorenie mechanizmov podpory zapájania firiem zo strednej a východnej Európy na svetovom výskume a vývoji v automobilovom priemysle, ktorý za posledné roky stal jedným z kľúčových odvetví v tomto regióne. Predstavitelia sa zhodli na potrebe zmapovania vedecko-výskumných a inovačných aktivít, ktoré by mali vyústiť do získavania nových odbyťísk predovšetkým v juhovýchodnej Európe a Ruskej federácii.

Na projekte sa zúčastňujú Saxony Economic Development Corporation z Nemecka, Mid-Pannon Regional Development Company z Maďarska, Lower Silesian Agency for Economic Cooperation z Poľska, Business Interest Association ACS a Automotive Cluster of Slovenia zo Slovinska, Wielkopolska Agency for Enterprise Development z Poľska, Comuniprese Societa' Consortile a Responsabilita' Limitata z Talianska, Moravskoslezský automobilový klaster z Českej republiky a Province of Reggio Emilia z Talianska.

-ik-

Umenie ozdobného vyrezávania zeleniny a ovocia

Stredná odborná škola obchodu a služieb v Trnave, ktorá je v zriaďovateľskej pôsobnosti Trnavského samosprávneho kraja, pripravila pre žiakov novinku. Po prvýkrát tu usporiadali kurz carvingu. Je to umenie ozdobného vyrezávania zeleniny a ovocia s niekoľkotisícročnou tradíciou. Vzniklo v krajinách ďalekého Východu - Thajska, Číny a Japonska.

„Tákyto kurz sme pripravili po prvý

krát,“ hovorí hlavná majsterka školy Oľga Dömeová. „Zúčastnili sa ho žiaci, ktorí sa pripravujú na profesiu kuchár. Zvýšili si tak svoje vedomosti a môžu ich využiť pri zdobení studených mäs a šalátov.“

Pre žiakov sa vedeniu školy podarilo zabezpečiť lektora najpopulárnejšieho. Luděk Procházka z Českej republiky je priekopníkom, propagátorom a lektorom tohto umenia v Českej a Slovenskej republike. Je navyše jediným

Čechom, ktorý sa touto profesiou živí profesionálne. Za svoje umenie dostal niekoľko najvyšších ocenení - je víťazom svetovej Kuchárskej olympiády IKA z roku 2004, má štyri zlaté medaily z olympiády IKA z rokov 2000 a

2008, zo svetovej Kuchárskej súťaže Culinary World Cup z Luxemburska z roku 2006 a rovnakej súťaže z Bazileja pred piatich rokov. Napísal tri knihy o carvingu.

„Za posledných desať rokov som vyučoval asi na stovke českých škôl, na Slovensku som bol asi v štyridsiatich,“ povedal Luděk Procházka. „Zaujím o moje kurzy je veľmi veľký. Paradoxne je príčinou aj súčasná kríza. Každý hotel sa snaží ponúknuť hosťom niečo osobitné, čo inde nevidia, a preto je carving v trende.“

Žiaci sa dva dni venovali základom vyrezávania zeleniny a základom zdobenia jablčok a manga. Laika prekvapí množstvo náradia, ktoré si carving vyžaduje. Náradie je pomerne drahé. Základná sada nožíkov stojí 112 eur, profesionálna okolo

300 eur. K tomu je treba prirátat vyše desiatku pomôcok na rýchle ozdobenie, ako sú orezávače, ihly, vykrajovač drážok, ozdobné krájače, nože na špirálky a dekoračné kliešte. Vykrajovačov v tvare zvieratiek, kvetín, vločiek je niekoľko desiatok a stoja od 9 do 85 eur. Človek, ktorý sa chce zaoberať carvingom, teda musí nielen veľa vedieť, ale aj veľa vlastniť. Najmä však invenciu a cit pre krásu, hoci tá je však v tomto prípade na škodu vynaloženého úsilia rýchle pomítnutelná.

Ivan Krajčovič

Cezhraničná spolupráva s Juhomoravským krajom pokračuje

**PROGRAM
CEZHRAŇNEJ
SPOLUPRÁVE
SLOVENSKÁ REPUBLIKA
ČESKÁ REPUBLIKA**

Trnavský samosprávny kraj ako vedúci partner pokračuje aj v roku 2010 v implementovaní projektu cezhraničnej spolupráce s názvom „Podpora spolupráce Juhomoravského kraja a Trnavského samosprávneho kraja v oblasti regionálneho rozvoja pri vytváraní cezhraničnej siete prípravy projektov“ v rámci Operačného programu cezhraničnej spolupráce SR – ČR 2007 – 2013.

**EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA**
SPOLOČNE BEZ HRANÍČ

V súlade s napĺňaním aktivít projektu, medzi ktoré patrí organizovanie školení pre žiadateľov, sa na konci februára tohto roku konal seminár na špecifickú tému uskutočnený vo väzbe na vyhlásenie výzvy na predkladanie žiadostí o finančný príspevok pre Fond mikroprojektov. Seminára sa zúčastnili potenciálni žiadatelia z Trnavského samosprávneho kraja, ktorí získali aktuálne informácie o možnostiach

**TRNAVSKÝ
SAMOSPRAVNÝ
KRAJ**

získania nenávratného finančného príspevku.

Uskutočnením pracovného zasadnutia cezhraničnej siete v marci tohto roku sa naplnila aktivita projektu „Budovanie cezhraničných sietí pre ich rozvoj a aktiváciu“. Pracovné zasadnutie cezhraničnej siete „Inovácie“, ktorej garantom je Trnavský samosprávny kraj sa uskutočnilo v Trnave a bolo zamerané na inovačné aktivity klastrov.

Trnavský samosprávny kraj je jedným zo zakladateľov štyroch klastrov. Na stretnutí prezentoval svoje aktivity aj Priemyslový klaster Slavičín zo Zlínskeho kraja. Prítomní sa dohodli na realizácii nových aktivít v roku 2010 prostredníctvom projektu „Podpora spolupráce Juhomoravského kraja a Trnavského samosprávneho kraja v oblasti regionálneho rozvoja pri vytváraní cezhraničnej siete prípravy projektov“, ktorý realizuje Odbor metodiky a riadenia Trnavského samosprávneho kraja.

Andrea Bukorová

Projekt Duo Stars prináša súťaž pre študentov stredných odborných škôl

V rámci Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Rakúsko 2007 – 2013, zameraného na podporu európskej územnej spolupráce, zvyšovanie ekonomickej konkurencieschopnosti a sociálnej súdržnosti, bol v roku 2008 schválený spoločný projekt Trnavského samosprávneho kraja a Dolného Rakúska s názvom DUO**STARS. Jeho kľúčovými aktérmi sú za slovenskú stranu Trnavský samosprávny kraj a obec Dolný Bar (okres Dunajská Streda), za rakúsku stranu Dolnorakúska hospodárska komora. Hlavným cieľom projektu je vytvoriť podmienky pre posilnenie hospodárskeho a priemyselného rozvoja v oboch zúčastnených regiónoch. Jedným z modulov je skupina aktivít zameraná na teoretický i praktický prenos skúseností v oblasti odborného a podnikateľského vzdelávania medzi Dolným Rakúskom a Trnavským samosprávnym krajom a zapojenie študentov stredných odborných škôl do riešenia projektu prostredníctvom súťaže.

Cieľom súťaže je získať pohľad študentov SOŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK na vzdelávanie a vzdelávací systém v TTSK, prezentovať predstavy študentov stredných odborných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK o „ideálnom“ vzdelávacom systéme s prihliadnutím na prepojenie vzdelávacieho systému na trh práce, prezentovať predstavy študentov SOŠ o uplatnení sa na trhu práce s prihliadnutím na možnosti územnej spolupráce medzi Trnavským samosprávnym krajom a Dolným Rakúskom.

Vyhlasovateľom súťaže je Úrad TTSK, riadenie ktorej zabezpečuje oddelenie projektov Agentúry regionálneho rozvoja TTSK a odborným garantom je Odbor školstva a telesnej kultúry. Do súťaže sa môžu zapojiť študenti SOŠ so zameraním na automobilový priemysel, elektrotechnický priemysel a energetický priemysel vypracovaním esejí s obsahom 500-1000 slov a pričom je potrebné dodržať potrebné kri-

teriá -relevancia obsahu eseje voči stanovenej a vybranej téme, kvalita argumentácie, celkový štýl a pútavosť eseje. Každá zapojená škola pošle do záverečného hodnotenia 3 eseje. Všetky zaslané eseje budú bez ohľadu na umiestnenie sa autorov pri vyhodnotení súťaže zverejnené na portáli www.trnava.biz.

V rámci súťaže sú stanovené 3 hlavné témy:

Aké sú výhody a nevýhody súčasného vzdelávania na mojej strednej odbornej škole?

Aké sú možnosti uplatnenia sa po absolvovaní mojej strednej odbornej školy (zamestnanie alebo podnikanie – pre akú možnosť ma škola lepšie pripravila)?

Aké sú možnosti uplatnenia sa na zahraničnom trhu práce (napríklad v Rakúsku)?

Súťaž je propagovaná prostredníctvom zverejnenia príslušných informácií na webovej stránke TTSK - v dokumentoch a výzvacích, v časopise Župný spravodajca a na internetovej

stránke www.trnava.biz.

Hodnotenie esejí sa uskutoční na základe 3 hlavných kritérií - relevancia obsahu eseje voči stanovenej a vybranej téme, kvalita argumentácie, celkový štýl a pútavosť eseje. Záverečné hodnotenie esejí a ich poradie za jednotlivé prihlásené SOŠ zabezpečí komisia Úradu TTSK. Tí najlepší v súťaži získajú finančné odmeny a účasť na študijnej ceste do Dolného Rakúska v septembri – októbri 2010.

Výzva je preto adresovaná SOŠ s príslušným zameraním, žiakom i pedagógom, aby sa zapojili do tejto súťaže, podnikli tak záujem žiakov o vzdelávanie s prepojením na trh práce v podmienkach TTSK a spoznávanie danej problematiky v Dolnom Rakúsku, s možnosťou zúčastniť sa študijnej cesty do Dolného Rakúska.

Bližšie informácie poskytne Odbor školstva a telesnej kultúry Úradu TTSK alebo oddelenie projektov Agentúry regionálneho rozvoja Úradu TTSK. **-mc-**

Úspechy žiakov SOŠ obchodu a služieb v Trnave

V roku 1966 podnik Pozemné stavby Trnava dal do užívania nový areál výchovno-vzdelávacieho zariadenia spolu so zariadením Odborného učilišťa za účelom pripravovať mládež pre robotnícke povolania v stavebných profesiách. Odvtedy päťkrát zmenila škola svoje zameranie aj názvy. Od 1. septembra 2008 nesie názov Stredná odborná škola obchodu a služieb v Trnave, ktorá je v zriaďovateľskej pôsobnosti Trnavského samosprávneho kraja.

Škola, ktorú vedie riaditeľ Miroslav Ryška, dosahuje dobré výsledky a aj v posledných mesiacoch si pri-

pisala na konto viacerých ocenení. V predvianočnom termíne 8. -10. decembra 2009 sa uskutočnil 18. ročník školskej prezentačnej výstavy výrobkov a služieb žiakov stredných odborných škôl JUVYR formou trojdňovej prezentácie pred verejnosťou. Súbežným podujatím bol 12. ročník Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem. V rámci tohto podujatia sa uskutočnilo niekoľko súťaží. V 16. ročníku národnej súťaže „Skills Slovakia“ – učebný odbor Dámsky kademík s témou „Denný trendový účas“ škola získala 3. poradie zaslulou súťažiacou žiačkou Martiny Dudo-

novej a modelky Dariny Nagyovej. V 5. ročníku národnej súťaže v odbore Kozmetička a vizážistka s témou „Príťažlivá fialová v líčení“ získali 3. poradie so súťažiacou Natáliou Prosmanovou a modelkou Michaelou Oborilovou.

Na 17. ročníku veľtrhu gastronómie Danubius Gastro v januári 2010 na výstavisku Incheba Bratislava sa usporiadali aj súťaže Carving Cup Slovakia a 8. ročník barmanskej súťaže St. Nicolaus 2010. Žiačky školy Lucia Mišíková a Katarína Králiková sa v silnej konkurencii umiestnili na 9. a 10. priečku, čo je veľmi slušné umiest-

nenie, vzhľadom k tomu, že sa tejto súťaže zúčastnili po prvýkrát a ešte nemali veľa skúseností. Na ôsmom ročníku barmanskej súťaže St. Nicolaus 2010 školu reprezentovali žiačky Barbora Gažovičová a Miriam Bocorová. Umiestnili sa na 2. priečke.

Niektorí žiaci neoddychovali ani počas jarných prázdnin. Počas nich, 3. marca 2010, sa konal III. ročník medzinárodnej barmanskej súťaže žiakov hotelových akademií a stredných odborných škôl Štiavnický pohár. Súťaže sa zúčastnili dve žiačky školy, Miriam Bocorová a Barbora Gažovičová. **-ik-**

OSOBNOSTI NÁŠHO KRAJA

HISTÓRIA

Eva Kostolányiová

(2. 11. 1942 Trnava - 3. 10. 1975 Bratislava)

Eva Kostolányiová pochádzala zo skromných pomerov. V štrnástich rokoch odišla spolu so svojim bratom z rodnej Trnavy tančovať do SLUK-u, kde pôsobila 4 roky a v roku 1957 tancovala v súbore sólo v programe Goralská krmča. V rokoch 1961 - 1967 bola speváčkou a tanečnicou vojenského umeleckého súboru a v roku 1967 vystupovala ako sólistka Tatra revue v Bratislave, kde dostala prezývku „slovenská Twiggy“. V roku 1968 už vystupovala ako speváčka v slobodnom povolání.

Pohybovú, hereckú a spevácku prípravu zo SLUK-u využila Eva Kostolányiová vo svojej speváckej kariére, ktorú začínala v kapele Ľuba Beláka. Od roku 1970 spievala v orchestri Braňa Hronca (s E. Mázikovou a S. Sallingovou). Speváčka v roku 1972 pôsobila v skupine Modus a založila si aj vlastnú skupinu Hej, ktorú viedol jej druhý manžel Andrej Šebo.

Eva Kostolányiová upútala kultivovaným prejavom, zaujímavým zafarbeným hlasom i repertoárom, v ktorom dominovali lyrické a melodické piesne Bábika - La Bambola, Poď so mnou, Až bude pokosená tráva a Keď si sám. Speváčka spolupracovala s Československým rozhlasom a televíziou. V rozhlase nahrala Eva Kostolányiová približne 140 nahrávok, v roku 2002 vyšlo CD Zlatý kľúč (Slovenský rozhlas), na ktorom sa nachádza aj speváčkina posladná nahrávka More lásky a pôvodne zakázaná pieseň Kade chodievala láska. V Slovenskej televízii účinkovala Eva Kostolányiová v muzikáli Mam'zelle Nitouche. Predstavila sa tiež v hudobnej komédii s Ivanom Krajičkom Bud' fit!, zaujala ako princezná v rozprávke Podkovičky za korunu či v groteske Keď si sám.

Zúčastňovala sa na hudobných festivaloch doma i v zahraničí. V roku 1973 reprezentovala Eva Kostolányiová Československom spolu s V. Oravcom na festivale v Írsku, v roku 1972 sa zúčastnila na Bratislavskej lýre, kde ňou interpretovaná pieseň Farebný sen získala Cenu diváka a duet s L. Novotným Zmysel nemých slov 2. miesto Ceny diváka. Na Bratislavskej lýre '73 jej patrila strieborná lýra za duet Chvála humoru, ktorý zaspievala spolu s K. Duchoňom. O rok neskôr získala bronzovú lýru za pieseň Dobré ráno želám.

Vo veku 29 rokov zasiahla Evu Kostolányiovú zákeraná choroba, proti ktorej bola ona i lekári bezbranní.

-zdroj: osobnosti.sk-

SÚČASNOSŤ

Zita Furková

(nar. 6. 3. 1940, Hradište pod Vrátnom)

Zita Furková, vyd. Veselá je je výrazná charakterová herečka, ktorá vynikajúco stvárňuje najmä rozporné, netransparentné charaktery, často v tragikomických situáciách.

Rodičia Z. Furkovej boli ochotníci, otec aj režisoval. Prvý raz sa Zita objavila na divadelných doskách v predškolskom veku. V roku 1962 absolvovala štúdium herectva na Vysoké škole múzických umení v Bratislave. Po skončení školy pôsobila dva roky (1962-1963) ako členka činohry Divadla Jozefa Gregora Tajovského vo Zvolene. Ďalšie sezóny strávila v Krajskom divadle v Trnave a v Divadle Andreja Bagara v Nitre. Od roku 1968-1971 bola členkou činoherného súboru DŠ v Bratislave. Do roku 1990 pôsobila v Divadle Nová scéna v Bratislave.

Má za sebou množstvo divadelných, televíznych a filmových postáv. Okrem herectva sa venuje aj réžii a autorskej tvorbe. Napísala scenáre k televíznym inscenáciám F. M. Dostojevskij: Krokodíl (r. M. Hoffmeister), Turgenev: Delba majetku (r. M. Hoffmeister), A. P. Čechov: Hasičský plášť (r. L. Vajdička). V divadle režirovala hru F. G. Lorca Dom Bernardy Alby. Je nositeľkou ceny Igric za rok 1998 za herecký výkon v kategórii televízna dramatická tvorba (hra Priateľstvá padajúceho lístia). Získala aj ocenenie Zlatá slučka 1998 za réžiu dabingu (film Dôverné priznanie). Ocenenie Literárneho fondu za celoživotné dielo (výročná cena Literárneho fondu) získala v roku 2007.

Je zakladateľkou Divadla Astorka Korzo. V rokoch 1990-1991 bola aj jeho umeleckou šéfkou. Je majiteľkou dabingových štúdií - Atiz a Artefakt a majiteľkou videoštúdia Artkrea. Okrem umeleckých aktivít stála aj pri zrode neformálneho ženského hnutia Urobme to!

Zita Furková hrala v desiatkach filmov, seriálov, inscenácií. Jej jedinečný hlas vynikol aj pri dabingu vo filmoch Muž, ktorý luže, či Perinbaba (stará Zubatá). Režisérsku taktovku držala pri filme Jesenná (zato) silná láska - v roku 2003.

-zdroj: osobnosti.sk, foto int-

BLEDNÚCE SPOMIENKY

NÁČELNÍK

Mnohí Trnavčania, ktorí odišli pracovať do Bratislavy, až v tomto mesiaci dosiahli významné spoločenské i pracovné postavenie. Medzi takých sa zaradovali pochopiteľne aj príslušníci železničarskeho „cechu“. Raz dávnejšie mi poskytol rozhovor jeden z trnavských rušňovodčích, už dôchodca. Medzi rečou vyslovil fakt, ktorý som si dovedty nevelmi všimol.

„Len sa pozrite, koľko obyvateľov Trnavy má železničarsky pôvod! Mnohí, ba aj ich deti, ostali slúžiť okridlenému kolesu, iní našli uplatnenie v iných pracovných odboroch. Dnes ich poznávame len podľa známych železničarských priezvisk.“

Všeobecne známym emigrantom, ktorý sa presťahoval do Bratislavy, bol Ing. Jozef Blaho, ktorý pochádzal zo železničarskej rodiny. O slávu Trnavy bojoval na hádzanárskom i futbalovom ihrisku. Podobne ako jeho brat Anton, ale ten dával prednosť futba-

lovej bráne hoci hádzaný si tiež rád zachytil. Po tom, ako sa Jozef uchytil v hlavnom meste, veľmi často cestoval s nami do Bratislavy. Jedna z tých ciest stojí za zmienku.

„Áno, trénoval som pod rukou Tónybáčiho, pána Malatinského.“

„Je pravda, že vám dával poriadne zabrat?“

Jozko, tak sme ho volali, veď sme boli vrstovníci vekom i od lopty, sa nedal prosíť.

„Isto, tvrdo trénoval. Veď sme chceli niečo dosiahnuť! Najzaujímavejšie pre mňa bolo, že som dostal od pána trénera pred zápasom napríklad takýto pokyn: „Budeš hrať na tomto mieste. Dostaneš loptu od Jana, nijaké váhanie, spracuješ ju a prihráš na ľavú alebo na pravú spojku. Podľa situácie.“ To bolo všetko. A fanúšikovia, ba aj tlač ma chválili, že som dobre hral. Vlastne takmer bez vlastnej zásluhy...“

Vtom jeho zaujímavú reč prerušil nezvyklý rachot a vlak pomaly hamoval až ostal stáť. Kus od všetkých

staníc. Prvý sa vyklonil z okna Jožko a po ňom aj my ostatní. Sedeli sme v prvom vozni a nezabudnem nikdy na „nášho“ rušňovodča. Vyklonený z rušňa, akoby si obzeral zelené polia. Napokon sa rozhybal a rozvážne zliezol z mašiny a šiel dopredu. To už bol pri ňom náčelník bratislavského depa Ing. Jozef Blaho a spolu obzerali čosi vpredu lokomotívy. Horeli sme od zvedavosti, ale sprievodca nás zahnal do kupé.

Konečne sa Jožko vrátil. Bol poblednutý a stručne povedal:

„Máme šťastie, že nás viezol skúsený majster!“

Majster, to bol obecný názov pre rušňovodča, ako Gazda pre vlakvedúceho. Po chvíli nám Ing. Blaho vysvetlil, čo sa vlastne stalo. Išlo o nehodu vysokého stupňa, len na piaľ od vykoľajenia. Stačilo, aby majster prudko zabrzdil a mali by sme kopy (výraz pre haváriu), ale brzdiť musel, lebo... Totiž vyskočil nám z kolají behúň, to sú tie dve predné menšie kolesá, naoko

prebytočné a pri prudkom hamovaní by boli stiahli za sebou celý vlak, no zastaviť ho bolo treba. A v tom citlivom brzdení bolo majstrovstvo nášho majstra.

Príhoda mala teda dobrý koniec i dohru. Po susednej kolaji nás obchádzal nasledujúci osobný vlak, pristal pri nás a pobral nás do svojej náruče.

Takto pozmenil osud môj zámer. Chcel som písať o významnom Trnavčanovi a železničiarovi Blahovi, ale viac som napísal o neznámom rušňovodčovi, ktorého meno som sa nikdy nedozvedel, hoci mu mnohí vďačíme za svoje životy. Neušlo sa mi viac róz cestovať s Ing. Jozefom Blahom. Istotne sa usadil v Bratislave na nejakej náčelníckej stoličke.

Kalo Uhrík

Predstavujeme neprofesionálnych autorov z nášho regiónu

Stretávame ich na ulici, zhovárame sa s nimi v práci, v škole, na kultúrnych či športových podujatiach. I keď si myslíme, že o nich vieme veľa, opak býva pravdou. Mnohokrát s údivom konštatujeme, že majú schopnosť pozeráť na svet z iného uhla pohľadu. Redakcia Župného spravodajcu sa rozhodla predstavovať talentovaných jedincov bez ohľadu na vek. Vieme, že veľa sľubných literátov neprekročilo svoj tieň iba preto, že im nemal kto podať pomocnú ruku, poradiť či povzbudiť. Radi uvítame príspevky začínajúcich autorov, aby sme ich tvorbu priblížili širokej verejnosti. Stačí ich zaslať na adresu redakcie.

Čas, ten neúprosný bežec, núti nás zmerať si sily. Niekedy vzdorujeme, inokedy výzvu prijímate. Každý po svojom. Plány, plány, plány... A ten huncút čas si stále beží. Nenechajme preto svoj talent náhode. Rozopnime krídla k rozletu.

„Posielam zopár zo svojich tohoročných básní. Veď čo už s nimi? Šuplíky mi nestačia, nuž trošku ich prevetrám...“ Takto nás oslovila JANA MICHALKOVÁ – PEKÁROVÁ z Hlohovca, autorka dvoch útlých básnických zbierok.

Dozvedeli sme sa, že je výtvarníčka. „Od rodičov som ako deväťročná (dnes má po päťdesiatke, pozn. aut.) dostala pod stromček knižku *Deti o zvieratkách, ktorú napísali deti. Vtedy som si povedala, keď to dokážu oni, prečo by som to nedokázala aj ja?*“ Srdce však mladú Bratislavčanku ťahalo študovať Školu umeleckého priemyslu (ŠUP). Poézia jej však ostala. Okrej jej miluje hudbu, balet i modernú architektúru. A práve jej profesia ju zaviala do Hlohovca.

S básnickou tvorbou sa zúčastnila súťaží Wolkrova Polianka a Hlohovská ruža. Básnické zbierky Padajú-

ce slová (2000) a Básnický denník (2001), ktoré vyšli vo Vydavateľstve Spolok slovenských spisovateľov v Bratislave, sama ilustrovala. „*Mám kopec nových básní. Vybrať tie najlepšie do ďalšej zbierky nie je také jednoduché,*“ postažovala sa. Pani Michalková – Pekárovú milo oslovila rubrika Literárne listy Župného spravodajcu. To ju inšpirovalo poslať nám ukážky zo svojej tvorby. Ako vraví, naša reakcia ju príjemne prekvapila. Prezradila, že toto bude jej časopisecká premiéra. Veríme, že úspešná.

Eva Kopúnková

Z OBRÁZKU V NOVINÁCH

ľudia akoby sa hnali za leskom slnka na snehu akoby kreslili čiaru na vodu akoby sa vyhrievali na hriechu ktorý je slaný robia krížiky na chleba aby si mohli odrezat krajec dva

ako vstupenky do neba a to všetko a láska len taká otázka na jazyku na ktorú odpovedať ani netreba

TAKÁ LÁSKA

videli ste už veriacich chodiť po oknách také čo sa svetlom opierali o podlahu a veriaci ako v tmách chodili s vypnutou hruďou po lane len sa pri dverách prekrížovali a pokojne stúpili aj celou nohou do ohňa zhorené krídla sa narovnali ako z popola sviečky tleli ako dychom živým do mrazu

ako tiene vetra

NESTRAŠ

na chodidlách cítim že starnem po hlave sa škrabem kamsi hore lebo keď to nevezmem dobrý čln pri dne neudržíš

POTLAČ SI SVOJ AUTOBUS

najskôr smerom dopredu potlač svoj autobus otvorený tak na dva prsty od raja uvidíš aká je to psina len nezačni o tom snívať zrkadielko zrkadielko povedz že mi kam vedie táto cesta keď tráva je niekde uprostred

Projekt na podporu špecializovanej liečby pacientov TTSK

Zámerom tohto projektu je umožniť špecializovanú rehabilitačnú liečbu viacerým pacientom z Trnavského samosprávneho kraja v rehabilitačnom centre ADELI.

Centrum vzniklo v roku 2004 v Piešťanoch a je špecializované najmä na rehabilitáciu pacientov s detskou mozgovou obrnou, stavoch po úrazoch mozgu a po mozgových príhodách. Okrem slovenských pacientov sa tu liečia predovšetkým pacienti zo zahraničia, najmä z Talianska, Nemecka, Rakúska, Veľkej Británie, Holandska, arabských krajín. Väčšine zahraničných pacientov (okrem českých) rehabilitáciu v našom centre buď v plnej výške, alebo jej podstatnú časť hradia ich zdravotné poisťovne. Slovenskí pacienti, napriek zníženej cene v rámci špeciálneho programu, ktorý sme im v centre vytvorili, väčšinou nie sú schopní tieto náklady zaplatiť sami, ale musia o pomoc žiadať sponzorov, rôzne organi-

zácie, alebo štátne inštitúcie. Veľa pacientov však rehabilitáciu v ADELI centre, aj keď sa nachádza v krajine, v ktorej žijú alebo dokonca v regióne, v ktorom žijú, nemôže práve z finančných dôvodov absolvovať. Radi by sme prostredníctvom Projektu Liečme sa doma zmenili túto situáciu a pomohli ďalším pacientom z Trnavského samosprávneho kraja absolvovať túto mimoriadne účinnú terapiu. **Pätnásť pacientov z TTSK získa v rámci projektu príspevok na rehabilitačnú liečbu po 1000 euro. Uzávierka prihlášok je 15. mája a prihláška sa pre záujemcov nachádza na www.appa.sk.** Predpokladané výsledky projektu:

Adeli metóda, s ktorou sa pracuje v našom centre, má svoj základ v ruskom vesmírnom výskume. Prototyp špeciálneho obleku, ktorý je základom celej metódy, vznikol v roku 1971. Dodnes si ho obliekajú ruskí, ale i americkí kozmonauti pri dlho-

dobých letoch do vesmíru. Oblek zabraňuje poškodeniu organizmu v bezváhovom stave. Rozsiahle výskumy, ktoré sa vykonávali s týmto oblekom v Rusku dokázali, že rovnako úspešný môže byť aj v rehabilitácii pacientov s niektorými diagnózami.

Vďaka použitiu Adeli obleku sa dosahuje mimoriadne účinnosť terapie. Oblek vytvára virtuálny svalový skelet, stabilizuje držanie tela a končatín pacienta, zoslabuje patologické prejavy a normalizuje priebeh pohybov. Denne sa pacientovi 5-6 hodín denne venuje 3-5 členný tím terapeutov. Vďaka intenzívnosti a prepracovanej metodike táto forma rehabilitácie vykazuje vysokú – až 94% úspešnosť a to aj v prípadoch neskorších štádií a ťažkých formách ochorenia – kde konvenčná liečba vykazovala malý účinok. Zlepšuje sa schopnosť chodiť, hovoriť a postarať sa o seba. Liečba má tiež silný pozitívny vplyv na intelekt a na zmyslové

funkcie pacienta – zrak, sluch, hmat. Navyše obnovené alebo dokonca nové schopnosti znamenajú nezávislejší a plnohodnotnejší život.

Okrem týchto vynikajúcich výsledkov u pacientov je ADELI centrum miestom, kde už dnes našlo perspektívnu prácu vyše 130 zamestnancov, predovšetkým z Trnavského regiónu.

Projekt Liečme sa doma umožní pacientom Trnavského VÚC liečiť sa na svetovej úrovni v blízkosti miesta svojho bydliska. Prostriedky vynaložené na ich rehabilitáciu sa Trnavskému VÚC mnohonásobne vrátia – následne v znížení financií potrebných na starostlivosť o týchto pacientov, prípadne aj na zdravotné pomôcky. Mnohí z nich si dokonca zvýšia svoje možnosti vrátiť sa alebo vstúpiť na trh práce a nakoniec rozvojom tohto perspektívneho centra sa podporí aj zamestnanosť v Trnavskom regióne.

-Ih, mj-

Chránme si všetky rastliny

Význam a krásu rastlín boli ospevované a opradené legendami už v starom Grécku. V starom Ríme sa na počesť bohyni kvetov Flóre konali na jar oslavy, keď obyvatelia mesta zdobili svoje príbytky vetvičkami a vencami z kvetov. Mnohé rastliny boli uctievané pre svoje liečivé a zázračné účinky. Vedeli ste napríklad, že imelo biele (*Viscum album*) otvára brány pekiel? Pôvodne iránsky, viac ako 5000 rokov využívaný cesnak kuchynský (*Allium sativum*) jedli už stavitelia pyramíd, moreplavci i okrádači mŕtvol počas moru. Kelti napríklad kvôli svojim účinkom považovali hloh (*Crataegus* sp.) za posvätnú rastlinu a jeho svojvoľné stínanie trestali smrťou.

Vplyvom človeka zmizli týmto spôsobom mnohé rastlinné druhy zo svojich prirodzených stanovišť a stali sa tak ohrozenými druhmi, ktoré vyžadovali ochranu. V súčasnej dobe zmiznú každú hodinu z našej planéty tri druhy rastlín alebo živočíchov.

Tieto rastliny sa stali chránenými z dôvodov nadmerného využívania prírodných zdrojov, zmien vo využití krajiny a s nimi súvisiacimi klimatickými zmenami. Pôvodné druhy sú vytlačované zo svojich prirodzených

stanovišť kvôli introdukcii nepôvodných invazívnych druhov alebo zavlečeniu chorôb a škodcov do tohto územia.

Základom ochrany pôvodných druhov chránených rastlín je komplexná ochrana ich biotopu a bezprostredného okolia. Za bezprostredné okolie rastliny sa považuje taký priestor, ktorý utvára základné podmienky na jej existenciu a do ktorého sa nemôže zasahovať bez toho, aby rastlina na takýto zásah nereagovala. (§ 7 vyhlášky č. 24/2003 Z.z.)

Počet štátom chránených taxónov v zmysle tejto vyhlášky na území Slovenskej republiky je 1418, z toho v súčasnosti sa v SR nachádza 850 taxónov (713 cievnatých rastlín, 23 machorastov, 70 vyšších húb a 17 lišajníkov).

V zmysle sústavy chránených území Európskej únie Natura 2000 sa v našej biogeografickej oblasti vyskytuje 44 chránených rastlinných druhov. Na území TTSK sa nachádzajú 4 rastlinné druhy chránené v zmysle Natura 2000 - Zeler plazivý (*Apium repens*), Pichliač úzkolistý (*Cirsium brachycephalum*), Klinček včasný Lumnitzerov (*Dianthus praecox* subsp. *lumnitzeri*), Ponikle veľkokvetý (*Pulsatilla grandis*).

Nesmieme zabúdať na to, že vymiznutím jedného rastlinného druhu sa narúša biodiverzita a potravinový reťazec na celej planéte. Pri prechádzkach prírodou si preto užívajme ich krásu a význam, pri chorobe a na tanieri ich liečivú silu a na úrodných poliach odvekú silu prírody. Pre život na Zemi má význam každá rastlina. Doma i v záhrade vytvárame rastlinám ideálne podmienky pre život, tak prečo to neskúsiť i v prírode?

Lucia Kebísková
a kol. odboru ÚPaŽP
foto: www.sopsr.sk

Z LISTOV ČITATEĽOV

Vážený pán predseda TTSK, na nemocnicu v Skalici sa zvyklo a nadávať. Ale ako to sledujem, i tu začal duť svieži vzduch a veci sa menia.

Chcem pochváliť chirurgické oddelenie. Vo februári tu bol operovaný syn, v marci ja. Ľudia ma od operácie v Skalici odrádzali. Poznatky od ľudí, ktorí tam ležali, neboli lichotivé. Keď som však videla starostlivosť o pacienta, ktorú zaviedol nový pán primár Skladan, dala som sa operovať v Skalici. Vôbec nebanujem.

Starostlivosť o pacientov prikladná zo strany lekárov, sestier, stravy. Veľmi milo ma prekvapili študenti Strednej zdravotníckej školy Skalica, ktorí mali

vyvíkajúcu pani odbornú učiteľku, ktorú poslúchali a starali sa o pacientov ozaj prikladne.

Pochvalne sa môžem vyjadriť i o práci očnému lekárovi Vanička, o práci mladého lekára na urológii Kráľika. Je vidieť, že manažment nemocnice robí všetko preto, aby boli výsledky lepšie a lepšie. Nevieť, aký podiel na zlepšení máte Vy, ale trochu viac peňazí by sa im zišlo, ved' musia aj na rozmnožovacím papieri...

Isto dobre padne vedeniu trochu pochvaly i od Vás a tá nič nestojí. Prosím, skúste to.

S úctou

Eliška Pavúčková, Brodské

Medzinárodný deň Rómov vo V. Mederi

Už po piatykrát Žitnoostrovské osvetové stredisko a TTSK a MsKS zorganizovali vo Veľkom Mederi oslavu Medzinárodného dňa Rómov, ktorý je určený od roku 1971 na 8. apríla. V koncertnej sále MsKS sa stretli talentovaní Rómovia všetkých vekových kategórií z celého okresu a predviedli svoje umenie v oblasti tradičného, ale aj moderného spevu, tanca, hudby, umeleckého slova, ale aj výtvarníctva. Súčasťou podujatia bolo aj slávnostné vyhlásenie výsledkov okresnej súťaže Farebný svet Rómov a vernisáž výstavy.

Toto podujatie je vlastne vyvrcholením celoročného úsilia, ktoré je venované občanom rómskej národnosti v regióne Žitný ostrov.

Snažíme sa podporovať talentovaných mladých ľudí a vytvárať im možnosti prezentácie. Týmto na jednej strane motivujeme ostatných, upozorňujeme rómsku komunitu na ich stáročné tradície a hodnoty ich kultúry, napríklad odznela aj rómska hymna v podaní populárnej speváčky – korunovanej kráľovnej rómskeho spevu Moniky Rigoovej zo Štvrťka na Ostrove a bola vystavená aj rómska vlajka. V programe vystúpili sólisti a skupiny z Veľkého Medera, Dunajskej Stredy, Lehníc, Štvrťka na Ostrove a obce Nový Život.

Podujatie má už veľmi dobrú tradíciu a z roka na rok je oň väčší záujem. Tento rok sa koná aj s podporou Ministerstva kultúry SR.

Tisíc stromov pre Žitný ostrov

V kalendári je jeden deň v roku venovaný našej „matke“ Zemi a je už dobrou tradíciou, že pri tejto príležitosti sa uskutočňujú mnohé podujatia na podporu ochrany prírody, Zeme a bolo by dobré doplniť, že aj z e m e. Napríklad málokto tuší o tom, že jeden milimeter úrodnej pôdy sa v prírode tvorí celých desať rokov, jeden centimeter sto rokov. A treba zdôrazniť, že vyrobiť sa priemyselne nedá... tak ako pitná voda.

Žitnoostrovské osvetové stredisko a Trnavský samosprávny kraj už štvrtý rok realizujú v chránenej krajinskej vodohospodárskej oblasti Žitný ostrov cyklický environmentálny program na ochranu prírody a predovšetkým vzácnym kvalitnej pitnej vody Studňa Európy - zachráň živú vodu! Za uplynulé tri ročníky sa v jednotlivých aktivitách stretlo vyše 14 000 ľudí – predovšetkým detí, mládeže a klientov sociálnych ústavov. Jedným z podujatí tohto programu bol aj tohtoročný Deň Zeme, ktorý sa uskutočnil 20. apríla v obci Okoč na tvorivých dielňach pod názvom Hĺstka zeme.

Počas celého dopoludnia sa venovali tvorbe objektov s témou ochrany Zeme, prírody a Žitného ostrova. Materiál sa nekupoval, účastníci si ho nazbierali v prírode či doma. Boli to listy, konáriky, rôzne druhy semienok, orieškov, zelenina,, dokonca seno, korok, plátno, šušky a samozrejme farbičky. Okolo poludnia sa už núkala

celá výstava nesmierne pôsobivých - priam umeleckých diel - spolu ich bolo 14! Ojedinelé nápady a samotné prevedenie vypovedali o veľmi citlivom vzťahu mladých účastníkov k prírode, životnému prostrediu a svojmu bezprostrednému okoliu.

Víťazi boli všetci, a preto na záverečnom hodnotení krásne diplomy a malé upomienkové darčeky pre školy dostali všetci zúčastnení. Z vytvorených objektov je v súčasnosti inštalovaná výstava v aule školy, ktorá je prístupná verejnosti a jej posolstvo je veľmi silné. Napríklad jedno heslo vypovedá veľa: „Človek sa vyvíjal milióny rokov, aby podmanil a zničil svet...“ Aj takto vnímajú naše deti svet – svet dospelých.

V rámci tohtoročného Dňa Zeme, vďaka veľkorysému daru od firmy Salix Trade s.r.o z Mliečan, mohlo Žitnoostrovské osvetové stredisko v Dunajskej Stredy záujemcom z radu účastníkov projektu Studňa Európy a starostov obcí a miest ponúknuť z pôvodných sto až tisíc stromčekov na vysadenie.

Jana Svetlovská

Výročia z histórie Trnavského samosprávneho kraja

16. apríl

1895 – Trnavská meštianka Mária UJGYÖRGYOVÁ testamentárne odkázala svoj majer a rozsiahle poľia mestu Trnava. Z tohto majetku mesto potom založilo základinu na podporu chudobných.

17. apríl

1925 – V Starej Bystrici sa narodil herec a režisér VENDELÍN KUFFEL, ktorý pôsobil v Krajevom divadle v Trnave (+2008).

1935 – V obci Radzovce sa narodil novinár, publicista a pedagóg JÁN ČOMAJ, ktorý v rokoch 1993-98 pôsobil v Trnave ako externý lektor na Fakulte masmediálnej komunikácie Univerzity sv. Cyrila a Metoda.

18. apríl

1870 – V Dolných Lovčiciach sa narodil redaktor, tlačiar a vydavateľ JÁN POCISK (+1941).

1920 – V Skalici umrel učiteľ, publicista a osvetový pracovník ĽUDOVÍT BUNČÁK.

1995 – Odčlenením od Piešťan sa osamostatnila obec Banka a rovnako odčlenením od Suchej nad Parnou sa osamostatnila obec Zvončín.

19. apríl

1820 – V Senici sa narodil KAROL BÓRIK, kapitán slovenských dobrovoľníkov v Slovenskom povstaní roku 1848 (+1896).

1880 – V Trnave sa narodil redaktor a vydavateľ novín Trnavský kraj ANDREJ KUBAL, spoluzakladateľ

Sociálno-demokratickej strany v Trnave a poslanec NZ (+1975).

1930 – V Trnave umrel zvonolejár FRIDRICH VILHELM FISCHER mladší.

20. apríl

1910 – V Smoleniciach sa narodil hudobný skladateľ, dirigent a pedagóg TEODOR HIRNER (+1975).

1915 – V Chorvátsku sa narodil redaktor a prekladateľ VILIAM KOVÁR, ktorý pôsobil v Trnave, kde aj umrel (+1982).

2005 – V Trnave umrel pedagóg, výtvarník a filatelista MILAN ŠNIRC, spoluzakladateľ Klubu filatelistov Trnava a tvorca mnohých príležitostných poštových pečiatok. Roku 2008 mu bola udelená Cena mesta Trnava in memoriam za významnú reprezentáciu a propagáciu mesta vo filatelii.

21. apríl

1790 – V Trnave umrel pedagóg, historik a básnik ANTON MUŠKA, profesor Trnavskej univerzity, jej kancelár a dekan jej teologickej fakulty.

1910 – V Trnave sa narodil športovec, zápasník a tréner JOZEF HERDA, účastník OH 1936 v Berlíne, kde získal striebornú medailu. V Trnave jeho meno nesie športové gymnázium a námestie a roku 2006 pri príležitosti 70. výročia získania prvej olympijskej medaily Trnavčanom mu bolo udelené Čestné občianstvo mesta Trnava in memoriam.

1950 – V Galante sa narodil populárny spevák KAROL DUCHOŇ, kto-

rému roku 2006 udelili cenu Aurel za celoživotný prínos do hudobnej kultúry Slovenskej republiky in memoriam (+1985).

23. apríl

1560 – Ostrihomský arcibiskup a uhorský primas MIKULÁŠ OLÁH zvolal do Trnavy prvú arcidiecéznu synodu.

1780 – V Trnave sa narodil kníhtlačiar a mestský funkcionár JÁN KRŠTITEĽ JELINEK (+1841).

1945 – V Lučenci umrel právnik a politik JURAJ JANOŠKA, predseda Slovenskej národnej strany, ktorý pôsobil v rokoch 1923-39 ako verejný notár v Trnave.

1950 – V Zelenči sa narodil lekár - kardiológ a odborný publicista AUGUSTÍN BACHRATÝ, absolvent gymnázia v Trnave.

24. apríl

1890 – V Pezinku sa narodil lekár, kultúrny historik a odborný publicista PAVOL ŽARNOVICKÝ, ktorý od roku 1928 až do svojej smrti pôsobil v Trnave (+1965).

25. apríl

– 1895 Pred 115 rokmi v Hybiach umrel učiteľ, ovocinár a odborný publicista ĽUDOVÍT ORPHANIDES.

27. apríl

1910 – V Jaklovciach sa narodil publicista JÁN ELIÁŠ, vydavateľ slovenskej literatúry a organizátor krajského kultúrneho života v Kanade.

2000 – V Rimavskej Sobote umrel múzejník LADISLAV PÁL, ktorý v ro-

koch 1971- 89 pôsobil v Trnave ako riaditeľ Západoslovenského múzea.

28. apríl

1430 – Po niekoľko dní trvajúcej bitke vojsko uhorského kráľa ŽIGMUNDA porazilo husitov pri Trnave na bojisku medzi Modrankou a Vlčkovcami.

1925 – V Brestovanoch sa narodil spisovateľ, novinár, publicista a čestný občan mesta Trnava MIČHAL LOŠONSKÝ, ktorý študoval na gymnáziu v Trnave a neskôr pôsobil v emigrácii ako redaktor Rádia Slovenská Európa.

29. apríl

1970 – V Piešťanoch umrel maliar a reštaurátor FERDINAND KAROL PAPP.

2005 – V Trnave umrel lekár JÁN GRUJBÁR, dlhoročný primár na dojčenskej nemocnici, ktorý bol r. 2004 ocenený Uznáním za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava.

30. apríl

1735 – V Trnave umrel lekár a prírodovedec ŠTEFAN PAVOL BÁČMEDEI, autor opisu morovej epidémie, ktorá roku 1733 zasiahla Trnavu.

1925 – Vo Vrbovom zriadili Obecnú knižnicu.

1950 – V Trnave sa narodil kunsthistorik, súdny znalec v odbore výtvarného umenia, kurátor výstav a odborný publicista JÁN ABELOVSKÝ.

(P.R.)

KAM ZA KULTÚROU

Žitnoostrovské pastelky 2010

- celoštátna prehliadka výtvarnej tvorivosti detí predškolského veku kedy? od 14.5. – 11.00 h kde? Žitnoostrovské múzeum v Dunajskej Stredě

Medzinárodný deň múzeí – deň otvorených dverí

- Noc múzeí a galérií - voľný vstup na všetky akcie, výstavy a expozície múzeí a galérií kedy? 15.5.

kde? Galéria Jána Koniarka v Trnave, Vlastivedné múzeum v Galante, Žitnoostrovské múzeum v Dun.

Stredě, Západoslovenské múzeum v Trnave

Absolventský koncert

- absolventský koncert – Súkromné tanečné konzervatórium D. Nebylu Trnava

kedy? 15.5. – 18.00 h kde? Veľká sála Divadla J. Palárika v Trnave

Klenotnica dávnoveku

- otvorenie novej archeologickej expozície kedy? 18.5. – 16.00 h

kde? Hlavná budova Vlastivedného múzea v Hlohovci

Vernisáž výstavy

- 7. Trienále poslucháčov výtvarných škôl TALENTY, Katedra dizajnu – Ateliér product dizajn

kedy? 19.5. – 17.00 h kde? Záhorská galéria v Senici

Koncert

- večerný koncert ku Dňu ICOM, na klavíri hrá senický rodák Branislav Malatinský

kedy? 21.5. – 19.00 h kde? Záhorská galéria v Senici

Bradlan

- dokumentárna výstava kedy? 21.5. – 15.00 h

kde? Západoslovenské múzeum v Trnave – Kláštor klarisiiek

Premeny Biblie

- zo zbierok historickej knižnice kedy? 19.1. - 31.8.2010

kde? Múzeum knižnej kultúry - Oláhov seminár v Trnave

Jed v prírode, Čarovná moc rastlín

- výstavy v spolupráci so Slovenským múzeom ochrany prírody a jaskyniarstva v Liptovskom Mikuláši

kedy? 21.1. - 31.5.2010

kde? Západoslovenské múzeum v Trnave

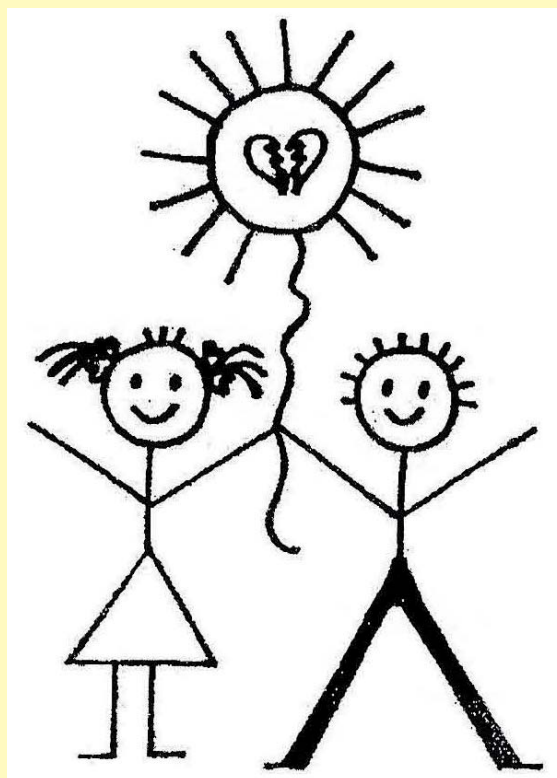
Župný spravodajca pre občanov Trnavského samosprávneho kraja – regionálny magazín pre Trnavský samosprávny kraj • Vydáva: Úrad Trnavského samosprávneho kraja • Adresa redakcie: Starohájska 10, PO BOX 128, 917 01 Trnava, IČO: 37 836 901, tel.: 033 593 33 11 • Šéfredaktor: Daniel Mitas, e-mail: mitas.daniel@trnava-vuc.sk • Redakčná rada: Juraj Štaffa, predseda RR, Jozef Matúš, podpredseda RR, Stanislav Bajanič, József Kvarda, Zdenko Čambal, Augustín Pullmann, Jozef Behul, Viliam Kubányi, Jozef Oravec, Peter Ryška, Stanislav Chovanec, Alena Jelušová, Vincent Lelkes, Ľubomír Klobošiak, Ľuboš Dušek, Štefan Murárik, Marián Cipár, Robert Orihel, Anton Javorka, Martin Kralovič, členovia RR, 0905 980 022 • Registračné číslo: EV 2965/09 • Autorské práva vyhradené • Nevyžiadané rukopisy redakcia nevracia • Autor fotografií: Ivan Krajčovič (ak nie je uvedené inak) • Akékoľvek šírenie, rozmnožovanie textu, fotografií, grafov vrátane údajov v elektronickej podobe je možné len s písomným súhlasom vydavateľa.

Trnavský samosprávny kraj
Krizové stredisko Trnava
Proma helping n.o. Žilina
Mesto Trnava

Vás srdečne pozýva na benefičný koncert spojený s osvetou
zameranou na elimináciu násilia okolo nás s názvom

„Spája nás nádej a láska“

Dňa 12. 5. 2010 o 17:00 hod. v mestskej športovej hale v Trnave

Moderátor: Jožo Pročko
Umelci: skupina IMT SMILE a Peter Lipa
Zdenka Predná
skupina Fragile pod vedením Braňa Kostku

DOBROVOĽNÉ VSTUPNÉ